Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri H. Linga Reddy for remaining absent from the current sittings of the House ?

Hon. MEMBERS.—Yes.

MADAM SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

Inadaquate relief measures taken in draught hit Areas

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಮ್ನಾಬಾದ್) :—ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ನಮಗೆ 2–3 ಅಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ. ಜೋಳ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಫುಡ್‌ಗ್ರೈನ್ಸ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆ. ಜಿ. ಜೋಳಕ್ಕೆ 2–3 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳು ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರು ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನು ಕಳುಹಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಆಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಅನ್ನು ಅಲೋ ಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕರಮುಗಿದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿ ದ್ದಾಗಿದೆ. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆಯ ದಿನ ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. S. SIDDAPPA.—Under Rule 312, I had given notice about draught conditions in Arsikere Taluk. I had written several letters to the Revenue Minister and the Minister for Co-operation, just to postpone the land revenue collection because people have no food to eat. I had also requested the Minister for Co-operation. ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಹೇಳಲಿ : ಪುನಃ ಹಳೆಯ ರಾಗ ಹಿಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ :—ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

BUDGET ESTIMATES FOR 1973-74

DEMANDS FOR GRANTS

Demand Nos. 3, 10, 12, 13, 15B, 35 and 36

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—Madam, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 2,41,34,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 3 'State Excise'."

"That a sum not exceeding Rs. 5,93,95,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 10 'General Administration (excluding Treasuries and Local fund Audit)'."

"That a sum not exceeding Rs. 1,12,00,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 12 'Jails'."

"That a sum not exceeding Rs. 14,34,00,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 13 'Police'."

"That a sum not exceeding Rs. 80,97,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 15 B 'Department of Information'."

"That a sum not exceeding Rs. 71,15,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment

during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 35 'Territorial and Political Pensions'."

"That a sum not exceeding Rs. 13,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 36 'Privy Purses and Allowances'."

MADAM SPEAKER.—Motion moved—

"That a sum not exceeding Rs. 2,41,34,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 3 'State Excise'."

All the other Demands are also before the House for discussion.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ.ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ):—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ಈಗ ಏನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ, ಎಕ್ಸೈಜು, ಪೊಲೀಸ್ ಹಾಗೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್—ಈ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವದಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಅನುಭವದಿಂದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣ ಮುಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ದಲಿತವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನೊಂದು ಹೊಸ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತಪ್ಪನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಈಗಲೇ ಒಂದು ವರ್ಷ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಆದುವು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುಭವ ಇವತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೋಷಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರದೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಂದುವರಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಆಗಲಾರದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದವರು ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸುವ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಸಹ ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆಯೊಡ್ಡಿ ಇವತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಾವು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಭಾರದಿಂದ ನುಣಿಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರ ಮೊದಲನೆ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

" The General Administration Department has under its control a large number of administrative activities which include among other things matters relating to services, their recruitment, morale and discipline, administrative improvements and integration of services. "

ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟ್, ಮೊರೇಲ್, ಮತ್ತು ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ—ಇವು ನಮಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಾವು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 25 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದ ಸವಿಯನ್ನು ಊಟಮಾಡಿ ಆಚರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದಂತ ಕಹಿ ಮತ್ತು ಸಿಹಿ ಊಟಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದರ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡೀಷನ್ನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ನೀವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದವರು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ದಿಟ್ಟನಿಲುವಿನಿಂದ ಹೋರಾಟಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನೀವು ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡನ್ನು ಸೈಡ್ ಬೈ ಸೈಡ್ ಸರಿಹೂಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡೀಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ರೂಲ್ಸನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ನಾನು ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಏನೊಂದು ವಾದವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೋ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂತ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 312ರ ಪ್ರಕಾರ ಏನೊಂದು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೇಡರ್ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನೇಮಕಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆರ್ಮೊಗಂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಈ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೇಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂದಾದರು ಒಂದು ಅಂತಿಮ ರಾಗವನ್ನು ಹಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮ ರಾಗವನ್ನು ಹಾಡುವುದು ಎಂದರೆ--ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಏನು ಈ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ--ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇವಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನೀಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನೀಯದೆ ಈಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರೆಕಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ--ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇವುಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸರಿದೂಗಿಸು ವಂಥ ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ಈ ಸಮಾಜದ ಏರುಪೇರು ಗಳಿಂದ, ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಆಗೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೇಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅದಕ್ಷತೆ ಇದೆಯೆಂಬುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ಕ್ಲಾಸ್ ಫೋರ್ ಸರ್ವೆಂಟ್‌ವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಷತೆ, ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ, ಇನ್ನೆಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಡೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಜನರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರು ವಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಎಂದು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಿತೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ಇನ್ನೇನು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರೆಡು ದಿನಗಳಿದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ, ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿತಾನೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಈ ಶಾಸಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು 'ಕೋಡಾಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟನ್ನು' ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿದೆ ? ಈ ದಿವಸ ಶಾಸಕರ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಅವನ ನೀತಿ ನೇಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇವರು ಆ ಕೋಡಾಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟನ್ನು ತರಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಜನರೇ ಈ ದಿವಸ ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಹಿಂದಿದ್ದ ಹಾಗಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅಠಾರಾ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ದಂಡವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿದಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬರುವವರ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ ಈಗ ಹೋಯಿತು. ಈ ದಿವಸ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ದಕ್ಷತೆ ಮೂಡಿವೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೇಯದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆ ಇಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ; ಕೆಲವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಬದಲಾವಣೆ

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾರ ಮುಖಕ್ಕೂ ಟಾರನ್ನು ಬಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನಂತೂ ಅವರಿಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ—ಅವರು ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಸೀನಿಯರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಛೇಂಬರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರನ್ನು ಆ ಸಚಿವರು ಕ್ಲಾಸ್ ಫೋರ್ ಸರ್ವೆಂಟಿಗಿಂತಲೂ ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಅವಾಚ್ಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು, ಅಷ್ಟು ಕೀಳುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಡೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವರ ಇಂಥಾ ಒಂದು ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಹೊಸಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನವೋ ಅಥವಾ ಅದರ ಮಾರನೆ ದಿನವೋ—ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ 3-4 ದಿನಗಳು ಉಳಿದು ಅಲ್ಲಿ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹೊಸ ಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು—ಅದಕ್ಕೆ 216 ಜನ ಶಾಸಕರೂ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಹಂತದಲ್ಲೂ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 40–50 ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚೆಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ? ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ —ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ ಕಡೆ 700-800 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬಂದಿದೆ. ಅಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಆ ಬಡಪಾಯಿ ನೌಕರನ ಗತಿಯೇನು ? ಅವನು ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು ? ಹೀಗಾದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸತ್ಯಸಂಧತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಉಳಿಸುವುದಂತೂ ಸ್ವಪ್ನಪ್ರಾಯ. ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಕೋಡಾಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಶಾಸನಸಭಾ ಕಛೇರಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ರವಾನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆದರಲ್ಲವೇ ಬಾಕಿಯವರಲ್ಲೂ ನಾವು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಹೀಗೆ ನಾನು ಮೊದಲು ನಡೆಯದೆ ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೋಧೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೇನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹದ್ದುಮೀರಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಹತೋಟಿ ಮೀರಿ ನಡೆದಿರುವುದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಯಾರನ್ನೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲವಲ್ಲ ಇದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಡೆತನ ಎಂಬ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ, ಕೆಲಸದಿಂದ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ. ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಡೆತನ ಎಂಬ ಪದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮೊಟಕುಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗದಂತೆ ಹರಡಿ ಸರ್ವನಾಶಮಾಡುವುದು.

ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕೈಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಕಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಯಮ ಮಾಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಮೂರು ದಿವಸ ಕಾಯಿಲೆಬಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಅಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಡೆಲಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಅವರು ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಮೂಲ ಲೋಪದೋಷ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೂರನೆ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರವರೆಗೆ ವರ್ಗದ ವಿಚಾರ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾಡ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಔಷಧಿಗೆ ಒಂದು ಮದ್ದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲೇಬೇಕು. ಎಂಥ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ವರ್ಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬಾರದು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ವರ್ಗದ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕಾಡುವರು. ಇಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದೂ ಇದೆ. ಇಂದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು. ವರ್ಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೊನೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ತರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಬೇಕಾದವರು ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾದರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವುದು, ಬೇಡದಿರುವವರು ನಾನ್ನೂರು ಮೈಲಿಯಾಚೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದು ತಪ್ಪಬೇಕು. ಇಂಥ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯಲು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವರು. ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಮಿತಿ ಮೀರಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಹೊಸ ನಿಯಮ ತರುವುದಾದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಸಕರ ಭವನಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರ ಒತ್ತಡವಿರುವುದು, ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಶಾಸಕರ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಶಾಸಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರಬರಬಹುದು ಎಂದು ಕೆಲವುವೇಳೆ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದು. ಹೀಗಾದರೆ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ

ಯಾವುದಾದರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವಿದೆ.

ಇಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ ಈ ಸರಿದೂಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ಆಲ್ ಇಂಡಿಯ ಕೇಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರಬಾರದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿರಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನಪ್ರಗತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೀನಿಯರ್‌ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಅಕ್ರಮ ವರ್ತನೆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊಸ ಕೇಡರ್ ಒಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು, ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಏನಿತ್ತು ಇಂದು ಅದು ದೂರವಾಗುವಂಥ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ವರ್ಗದ ಭಯವಿದೆ. ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬ ಭಯವಿದೆ, ಈ ಜಾಡ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹರಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ನಶಿಸಿಹೋಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸೀನಿಯರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್‌ರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ಕೂಡ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಡಿ ಸಿ ಆಗಿ ಐ. ಎ. ಎಸ್ ಆಫೀಸರುಗಳೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ರೈತರ ಸಂಕಟ ಅರಿತು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಹುಡುಗರಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯರಿರಬಹುದು ಬಹುತೇಕ ಒಂದು ಕೇಡರ್ ಏನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರ ಸುತ್ತ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿರುವರು, ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗ ಬಹುದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಸಹ ಇರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು.

ಇವತ್ತು ನಾನು ಈ ಮಾತು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರೆ ಏನು ಗತಿ, ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾವು ಅವರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆಡಳಿತದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಕೇಡರ್ ಅನ್ನು, ಡೈರೆಕ್ಟ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೇಡರ್ ಅನ್ನು ಏನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಕೇಡರಿನ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ 58 ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ಸರ್ವೀಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ 55 ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಇವರು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ

ಏನು ? ಎಂ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರ್‌ನವರು ಇನ್ನೂ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಚಮತ್ಕಾರ ಏನು, ಇವನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದಡ್ಡ ಪರಮಾವಧಿ ಏನು ಎಂದು ನನಗರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಂ. ಎ. ಎಸ್. ಸೀನಿಯರ್ ಸ್ಕೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು 55 ವರ್ಷದನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಏರುಪೇರುಗಳು ಸಲ್ಲದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೇಡರ್ ಅನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಎಂ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರ್ ಅನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಮತ್ತು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫಿಗರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೇಡರ್‌ನ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಡ ಎಂದು ದಿಟ್ಟತನವನ್ನು ತಾಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಶಹಬಾಸಗಿರಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಾವು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಹತ್ತಿರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರು ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಕಾರು ಹೆಂಡದ ಅಂಗಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಜತ್ತಿಯವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತು ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ, ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಈಸ್ ಎ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಫಾರ್ ದಿ ಟ್ವೆಂಟಿಫೋರ್ ಹವರ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA : What else is he ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರು, ಖಾಸಗೀ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಕಾರು ಎಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಈಸ್ ಎ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಎಂದರೆ, ಅವನು ಮಲಗಿಕೊಂಡಾಗ ಮಂತ್ರಿಯಲ್ಲವೇ ; ಊಟಮಾಡುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ; ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬಹಳ ದೂರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ವಾಹನವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂದು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಾಹನವನ್ನು ಯಾವನೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಲಿ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವನೋ ನಾಲ್ಕು ಬಾಟ್ಲಿ ಲಿಕ್ಕರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ, ಹೀಗೆ ಆಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಮಿಸ್ ಯೂಸ್ ಆಫ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

Sri C. M. ARUMUGHAM : When we go Brigade Road, near the Rex Theater and other theaters, we can see the Governor's Car, under such circumstances what has to be done we must say, because we have been seeing it. Governor's Car is found always in the Brigade Road. Now you may say what you want to say about it.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ವಿಸಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರ ಕಾರನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—Can I comment on the Governor or the President of India ? I know limitations. ಅವರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಲಂಬಿಸಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೂಲ ದೋಷವನ್ನು ತಿದ್ದಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರೆನ್ಸ್ ಅನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ, ಮಾನ್ಯ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ, ಶ್ರೀ ಎ.ಜ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಅಗರವಾಲಾ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೂ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಭಾಲ್ಕಿ, ಮುಂತಾದ 400–500 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೊರಡತಕ್ಕಂಥ ಆರ್ಡರ್ ಏನು ಇದೆ. ಅದರ ಫಲ ದಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಡಿಸೆಂಟ್ರಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನೇಮಕಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾಪಾರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರ ಹುದ್ದೆ ಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು ; ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಶಯ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮೇಲೆ 400–500 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲದ ನಾಲ್ಕು ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ರೈತ ಏನು ಇದ್ದಾನೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಲು ಮಾಡಿದಂಥ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಭಾವದಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ, ಕೆಲವು ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರ್, ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮೀಷನರ್ಸ್. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ಸ್ ಅವರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರೆಪ್ಯುಟೇಷನ್ ಇತ್ತು. ಈಗ 12ವರ್ಷದ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಬರೆದು ಟಿ. ಬಿ. ಹೋಗುತ್ತಾರೆ., ಕ್ಲಾರ್ಕ ಹೋಗಿ ನೋಟನ್ನು

ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ರುಜು ಹಾಕಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಟಿ. ಬಿ. ಗೆ ಹೋಗಿ ರಸಕವಳ ಊಟಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೂಕ್ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು. As a Legislator I have observed all these things ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಟಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದಂಥ ಊಟವನ್ನು What non-sense is it ? What sort of food is it ? ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು.

Sri. C. M. Arumugam.—Please elaborate on it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ನಾವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬರೀ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಮೆಂಬರ್ ಅವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

It is the responsibility of all the 216 members. ನಾವು ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಕೇವಲ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ ಮತ್ತು ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. You are administering today ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ಇದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಾನು ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿಗೆ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣ ಲೆಕ್ಕ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, 98 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಕಿದರೆ ಸಾಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಭಾವನೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ ಮಣಿಯುವುದು ಬೇಡ. ಇದನ್ನು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಅಪ್ರಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಡಿಜೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ನನಗೆ ಯಾಕೆ, ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇಸ್ಯೂ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಜನ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ನನಗೆ ಹಲವಾರು ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಭದ್ರಾವತಿ

ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಓದಿದಿರಿ. I will collect information from several sources. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಆಯುಸ್ಸು ಅಲ್ಪಾಯುಸ್ಸು. ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ 30 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. 30 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 2-3 ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಿರತಕ್ಕವರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಆಯುಸ್ಸು ಅಲ್ಪಾಯುಸ್ಸು. ಈ ಅಲ್ಪಾಯುಸ್ಸು ಜನ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖೇನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಕಾನೂನನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ದುಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಇನ್ನು ಹೋಂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳಿ ಸಂಕಟವಾಯಿತು. ಏನು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸಕರೊಬ್ಬರು ಸತ್ತಾಗ ಅವರ ಶವವನ್ನು......

Sri C. M. ARUMUGHAM.—May I bring to your notice and through you Madam Speaker to the notice of the Government that today apart from General administration, several Departments are included including police. Some of our friends have seen that several CID and members belonging to the Special Branch are in the lobby. I do not know whether you have permitted them. If you have permitted, we have nothing to say. Normally they should not enter the lobby of the Assembly without the permission of the Speaker. Today's business being devoted for the discussion of police administration, some of these police officials are present and they have been indulging in several activities. Some of us will have to speak about it. If that is the case, we will not be free in discharging our duties if the members of the police are present in the Assembly lobby.

Sri H. S. SIDDAPPA.—A Sub-Inspector who is involved in Coimbatore Diamonds case was in the lobby.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ :—ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಈಚೆಗೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಅವರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಲಾಬಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಮಗೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯುತ್ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ಶಾಸಕರು ಆದ ಪಾಟೀಲರು ಸತ್ತುಹೋದಾಗ, ಅವರ ಶವವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಸತ್ತರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂಬತ್ತೂವರೆ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಅವರ ಶವ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯುತ್ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಇಂಥ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆದಾಗ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಶವವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲಾ ದುಶ್ಚಟ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲ ಬಲ್ಲೆ. ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು they are free from such vices. ಅಷ್ಟು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಿಂದೂ ಮುಂದೂ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಅಭಾವ ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು 7-8 ದಿವಸಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದು ಆಮೇಲೆ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಗುಂಪುಗಳ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರವರಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್ ಇಶ್ಯು ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಎಡರುತೊಡರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯ ಅಭಾವ ಇದ್ದರೆ ಅದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಪ್ರವೇಶವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಡಳಿತ ಅನುಭವ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಫೈಲುಗಳನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂದಗುಡಿ ರೇಂಜ್ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ 28 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಲಿ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಜನತೆಯನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಳಿದು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ತುಳಿದು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಚೆಂಡನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ರಭಸದಿಂದ ಅದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ತುಳಿದು ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಎ. ದೇಸಾಯಿ :— ಅದು ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ತಾವು ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಮಾಡಿ, ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. I know Mr. Desai very well. Let him try to understand things.

Sri C. M. ARUMUGHAM : Does he require more than one year to understand things ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಗಂರವರು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಸಮಯ ಬೇಕು. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕುಣಿಗಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾರಿ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಆಗಬಾರದು. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಐದಾರು ಸಲ ಗುಂಪು ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಆಗಿವೆಯೆಂದು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್, ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಈ ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದರೆ, ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ ಇರತಕ್ಕ ಗುಂಪನ್ನು ಚದುರಿಸತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಿಚುಯೇಷನ್ ಮೇಂಟೈನ್ ಮಾಡುವ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ, ಎಷ್ಟು ರಿಸರ್ವ್ ಪೊಲೀಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟಾಫ್ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಇರಲಾರದು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಂಟೈನ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ರಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ, ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆದು ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಂಟೈನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಿರುವ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾದ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೂ ಎಡೆಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಧುವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ ಅಫೀಸಿಯಲ್ಲನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೊಡೆದು ಬಡೆದು ಗಲಾಟೆಯಾಗಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪೊಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಲು ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಅವರು ಹದ್ದು ಮೀರಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಕಳೆದರೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡಿರುವವರ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆಗಿದ್ದಾನೋ ಅವನನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಮೇಲಿಂದ ಒತ್ತಡ ಬಂದು ಅವನನ್ನು

ರೀ ಇನ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಈ ಕೇಸಿನ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಭೆಯು ಕಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೇಪರ್ಸ್ ಇದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ಹೆಚ್. ಬಸವಯ್ಯ, ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್, ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೂಂ, ಇನ್‌ಫೆಂಟರಿ ರೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಅವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೌಕರನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿ, ಆತನ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದಾಗ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕು ಎಂದು ರೂಲ್‌ಔಟ್ ಆಗಿದೆ. ಏಟು ತಿಂದಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಕೆಲವು ಜೈಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಕೆಲವು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎ ಕ್ಲಾಸ್, ಬಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಂತ ಮೂರು ದರ್ಜೆ ಇರುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮರ್ಡರ್ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಎ ಕ್ಲಾಸ್, ಬಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮಾಡಿ, ಈ ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಮಿನಿಮಮ್ ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಎಫ್.ಐ. ಆರ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಂಡರ್ ಟ್ರೈಯಲ್ ಮೇಲೆ ಛಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಛಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಖೂನಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಹೆಣ ಎತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮರ್ಡರ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಆಫೀಸರನ್ನು ಚಿತಾವಣೆ ಮಾಡಿ ದ್ವೇಶದಿಂದ ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಹೆಸರು ಸೇರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಫ್.ಐ. ಆರ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಛಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ 2,3 ವರ್ಷ ಅಂಡರ್ ಟ್ರೈಯಲ್ ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆತನು ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟರೆ 4 ವರ್ಷ, 5 ವರ್ಷ ಸಜಾ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲೇ 3 ವರ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವನು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 7 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಸಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಡರ್ ಟ್ರೈಯಲ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ 2ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿರುವುದನ್ನು, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇವತ್ತು ಅಂಡರ್ ಟ್ರೈಯಲ್ ಆಗಿ ಅನುಭವಿಸಿರುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಹುಶಃ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕೊಡತಕ್ಕ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕೇಸಸ್‌ಗೆ ವಿಟ್ನೆಸ್ ಇಲ್ಲ ಅದು ಇಲ್ಲ, ಇದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಯಾವನಾದರೂ ಈ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವನು ಉತ್ತಮನಾದ ನಾಗರೀಕನಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾತವರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂಥ ಸುಧಾರಣೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆ ಜನ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೆಸರು ಕೆ.ಎಸ್. ಜಯಮ್ಮಣ್ಣಿ. ಅವರ ಗಂಡ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅನ್ನುವವರು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಭೋಗ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು 3½—4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಇಳಿಭೋಗ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಗೋಳೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜಕಾರಿಣಿಗಳು ಆಗಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರಾಗಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ :—ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಿಣಿಗಳು ಇಂಟರ್ ಫಿಯರ್ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 1 ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್, 2 ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್, 3 ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್, 4 ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಈ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವರು ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆಯೇ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಈ ರೀತಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು 2 ನೇ ತಾರೀಖು ಒಬ್ಬರನ್ನು 3 ನೇ ತಾರೀಖು ಒಬ್ಬರನ್ನು 5 ನೇ ತಾರೀಖು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ :—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳೋಣ ಎಂದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ನಡೆಸುವವರು ನಾವು, ಅವರಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಬಾರದು/ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಶಾಸಕರೇ ಆಗಲಿ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಆಗಲಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ. ಆಗಲಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೋಗಿ ನೋಡಬಾರದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಿಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ :—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೆವು. ಮಾನ್ಯ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಇದ್ದರು, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೇನು ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ. ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಹಿಂದೆ ಇರಬಹುದು, ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—ನನ್ನನ್ನು ಕೆಣಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಈವೊತ್ತು ಯಾರ ಮುಖಕ್ಕೂ ಟಾರ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣ. ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಆಗಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತು ತಾವು ಒಂದು ಹೊಸ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಯಾರು ಯಾರು ರಾಜಕಾರಿಣಿಗಳು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಒತ್ತಡ ತರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಉತ್ತಮರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಅಧಮರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂತಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನೀತಿವಂತರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಅಂಜಿಕೆಗೂ ಅಳುಕದೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಸಹಕರಿಸಬಹುದು.

Sri C. M. ARUMUGHAM : An elderly man who was the Chief Minister of Mysore used to say whenever there were complaints, that the accused was known to him. He used to phone and say ಅವನು ನಮ್ಮವನು. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಪ್ಪಾ So we had persons like him as Chief Minister and there was no law and order during that period. Several persons who were booked, were set free. I must speak the truth. Several criminals were let free and treated as Hon. Gentlemen of the State.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂರವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕೂಡ ಅದೇರೀತಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲಾಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. If there are such facts, let us condemn such things I do not want to shield anybody. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳವುದಾದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿ ಬಿಡಿಸುವುದು ಇರಲಿ, ಈ ಮರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ್ಳೂ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಬಿಡಿಸುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಯು ಮಸ್ಟ್ ನೊ ದಟ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಥ್ರೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು 24 ಗಂಟೆ ಒಳಗೆ

ಒದ್ದು ಓಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು, ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮವೀರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದವರು, ಐ ನೊ ಹಿಮ್ ಪರ್ಸನಲಿ ವೆಲ್ ಎಂದು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಫೈಲು ತೆಗೆದುನೋಡಿ, ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಆಯಿತೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಇವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದೆ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಈ ತರಹ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಹಿಂದೆ ಏನು ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಏನು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಈಗ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೋಣ.

ಈ ಹೊತ್ತು ಒಂದು ವಾತಾವರಣವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದೀಚೆಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾರವಾಡಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದರು, ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ತೀವ್ರತರವಾದ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ: ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸೈಕಲ್ ಕದ್ದ ಎನ್ನುವ ನೆಪದ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೊಡೆದು ಬೌರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಏಟು ಬಹಳ ಬಿದ್ದಿದೆಯೋ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಕಾವಲು, ಒಳಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹದ್ದುಮೀರಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಷನ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಕ್ಸೈಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ. ಗುತ್ತೇದಾರಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವೈಸ್ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ? ಗುತ್ತೇದಾರಿ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಮಗೆ ಕಷ್ಟ ಅನೇಕ ಫೋರ್ಸಸ್ ಇವೆ.

Sri D. DEVARAJ URS : For a moment please don't think that we are interested in continuing it. It is being continued only

with a view to safeguard the interests of the State and to get more and more revenue to the State.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ತರತಕ್ಕ ಗುರಿಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರು ಮನಾಫಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿಯಾದರೂ ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಣೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜೇ ಅರಸ್ :—ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಟಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಲ್ಟರೇಷನ್ ಬಹಳ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಚಲು ಮರಗಳಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅಡಲ್ಟರೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಬಿಗಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಕುಡಿದು 11 ಜನ ಸತ್ತರು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರುವವರ ಪರದಾಟವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗಿಂತ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮುಂದೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಡಲ್ಟರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಒಂದು ಲಾರಿ ಹೆಂಡವನ್ನು ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅಡಲ್ಟರೇಟ್‌ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಲಾರಿ ಮಾಡಿ ಮಾರುವುದಲ್ಲದೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕದಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಂಡರ್ ಟ್ರಯಲ್ ಪ್ರಿಸನರ್ಸ್ ಆಗಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಹೋಗಿರುವವರಿಗೂ ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನರು ಆಸ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇಂಥವರಿಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಮ್ಮದಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವವರಿಗೂ ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 75 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 200 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಡರ್ ಟ್ರಯಲ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥವರಿಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ :— (ಸಂತೆಮಾರಹಳ್ಳಿ) ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್. ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ಸ್‌ಗೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆರ್ಡರ್‌ನಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಧಕವುಂಟಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ 1972 ಮತ್ತು 1971 ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಆದೇಶಗಳು 1969 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸೈಕಲ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು 1971ನೇ ಇಸವಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣಗಳು ಇಷ್ಟು. ದೇವದಾಸ್ ವರ್ಸಸ್ ಗವರ್ನ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಪಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು 1969 ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಆರ್ಡರಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸೈಕಲ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡುವ ಸ್ಥಾನಗಳು 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಕೂಡದು ಎಂದು 1969 ನೇ ಇಸವಿ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಎಷ್ಟಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ 15. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ 3, ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು 30. ಒಟ್ಟು 48 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಸುಪ್ರೀಮ್‌ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪುಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಅರ್ಧಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದುವು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಯಾವುದೂ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇರುವಂಥ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಸೈಕಲ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಯಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ ಯಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು. ಮೊದಲನೇದಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮೊದಲಾಗಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟು, ಆಮೇಲೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್, ಆಮೇಲೆ ಬಿಕ್ಕ ಬ್ಯಾಕುವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸು ಈ ರೀತಿ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು.

This is concerning only appointments and not with reference to recruitment.

ಅಪ್ರೂವ್ಡ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಹಾಗೂ. ಆ ಲಿಸ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಸೈಕಲ್ ಆಫ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಈ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರಿನ ಅನೆಕ್ಸ್‌ಚರ್ (1)ರಲ್ಲಿದೆ. 1969 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ. ರೊಟೀನ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಮಾಡಿರುವ ಡಿಸಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ವಯಲೇಟು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಿಪರೇಷನ್ ಆಫ್ ಅಪ್ರೂವ್ಡ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯಾಗಿವೆ :

(1) Existing number of vacancies for the calendar year.

(2) Future number of vacancies—Unit Officer is the Recruiting Authority. The Selection in the order of Merit is 30 : 15 : 3. Ordinarily the S. C. and S. T. Candidates will be in the bottom—in effect it will be an appointment for the future number of vacancies and for the existing number of vacancies. In effect the S. C. people will be entitled to be appointed only in the future number of vacancies and not in the existing vacancies. Therefore it is an injustice done to these class of people.

Therefore my submission is, while preparing the approved list there should be a separate reservation for the existing number of vacancies and a separate reservation for the future number of vacancies.

1969ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರನ್ನು 1971 ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಫೈ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟು ಆರ್ಡರನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆದ ಡಿಸಿಷನ್‌ಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :—ನಿಯಮ ಇರುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದು ವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಬಳಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡುವ ರಿಪೋರ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ:—ಮೂರನೇದು. ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟು ಮಾಡುವಾಗ ಕ್ಲಾಸು ಎರಡನೇ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಕ್ಲಾಸು ಮೂರನೇ ವರ್ಗ, ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ವೈಸು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಹೇಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ? ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೇಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಆರ್ಡರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕನೇದಾಗಿ ರೆಕ್ರೂಟುಮೆಂಟು ಮಾಡುವಾಗ ಕ್ಯಾಟಗರಿವೈಸು ರೆಕ್ರೂಟುಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕು.

ಐದನೇದಾಗಿ 1972ನೇ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸೈಕಲ್ ಆಫ್ ವೇಕೆನ್ಸಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಮಾಡುವಾಗ ರೆಕ್ರೂಟುಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಅಪ್ಲೈ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಮೂರು ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎರಡನೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳಿದ್ದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಟಿ. ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಎಸ್.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಟಿ. ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಹಿಂದೆ

ಮಾಡಿರುವ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ದೇವದಾಸ್ ವರ್ಸಸ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದ ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗ್ರೂಪಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಮನಾಪಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಟೆಂಡೆನ್ಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದು. ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವಾಗ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಐವತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಇದು ವಿರೋಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ತತ್ವ ಒಪ್ಪಿರುವಾಗ ಇದು ಒಂದೇ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಏಕೆ ಅಪ್ಲೈ ಆಗಬೇಕು? Why not to a family also? ಈಗ ಸರಕಾರದ ನೌಕರಿಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ರೆಕ್ರೂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರದ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರುವವರ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಸ್ ಸಿ..ಎಸ್.ಟಿ. ಬರಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರುಗಳದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಮನಾಪಲಿ ಇದರಲ್ಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಶೇಕಡಾ 90ರಷ್ಟು ಇವರೇ ಆದರೆ ಇತರ ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪನ್ನು ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೇ ಜಿ.ಒ.ನಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ:—

Occupation of parent or guardian :

Indicate whether actual cultivator ;

Artisan, Petty Businessman, etc. :

Inferior service or Class IV including casual labour :

Any other occupation involving manual labour ;

The occupation to be specified.

ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಪೆಟಿ ಬಿಸಿನೆಸ್‌ಮನ್ ಇಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಮಾಡುವವರು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆಕ್ಚುಯಲ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಯಾವನು ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿದು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಆಕ್ಚುಯಲ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್ ಆಗುತ್ತಾನೆಯೇ ವಿನಃ ಯಾರು ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರು ಆಕ್ಚುಯಲ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. Total annual incoume ಬಗ್ಗೆ salary of parent or guardian ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಅಂದರೆ ನಾನಾ ತರಹದ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನವರು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿರುವ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ There is no need to insist upon the income of the guardian. Guardian is not concerned with the candidate. He might be responsible to proect that candidate. ಈ ಎಲ್ಲ

ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಸೂಕ್ತ ವಿವರಣೆ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ Land buildings and other sources of income ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ತರಹದ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು ಅಥವಾ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಯಾವ ಯಾವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾರು ಬಡವರಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಡವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಯಾಲರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಇನ್‌ಕಮ್ ಬಗ್ಗೆ ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. To determine the income of an applicant, the certifying authority *viz.*, the Tahsildar will say: "I do hereby certify that on enquiry I have satisfied myself that the annual income is so much..." He must have certain particular evidence on which he is going to determine his income. Otherwise, it becomes arbitrary. ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾರಾದರು ತನ್ನ ವರಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ನಿನ್ನ ವರಮಾನ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆತ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಯಾಟಿಸ್‌ಫೈ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರಾದರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇಂತಹ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್‌ಕಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ.

In the Annual Report of the General Administration of 1972 in page 3, it has been stated as follows:—

RESERVATION FOR SCHEDULED CASTES/SCHEDULED TRIBES

"In view of the fact that the representation of the persons belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes in the State Services is not adequate, orders have been issued permitting carry forward of the direct recruitment vacancies reserved for Scheduled Castes and Scheduled Tribes upto the third occasion of recruitment, in case suitable candidates belonging to these classes are not available on the first two occasions. The vacancies carried forward are to be adjusted against the vacancies reserved for other Backward Classes subject to the condition that the reduction in the vacancies, reserved for other Backward classes, should not be more than half of the vacancies reserved for them and that the total reservation in favour of Scheduled

Castes/Tribes and other Backward classes, does not exceed 48 per cent on any occasion of recruitment." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಫಿಲಪ್ ಮಾಡುವಾಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಹೋದರೆ, ಅಂತಹ ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಅದರ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಫಿಲಪ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ಯಾರಿ ಫರ್‌ವಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಯಾವ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅದರ್–ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್ 30 ಜನರನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ 15 ಜನರನ್ನು, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ 3 ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರು ಕೇವಲ 5 ಜನರು ಬಂದರೆ, ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ್—ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಫಿಲ್‌ಪ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ್—ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್ 6 ಜನರನ್ನು, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ 3 ಜನರನ್ನು, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಮೊದಲಿನ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ್—ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸಸ್‌ನವರಿಗೆ 30 ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅದರ ಪೈಕಿ ಹತ್ತು ವೇಕನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 40 ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾರಿ–ಫರ್‌ವಾಡ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಸಲ ಅದರ್–ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಸ್‌ನವರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ 6 ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ 6 ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಅದರ್–ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸಸ್‌ನವರಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಇದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಎಷ್ಟು ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾರಿ–ಫರ್‌ವಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟೇ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಲ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ? ಎರಡನೇ ಸಲ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ : ಎಷ್ಟು ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾರಿ–ಫರ್‌ವಾರ್ಡ್ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಸಹ ಎರಡನೇ ಸಲ ಫಿಲ್‌ಪ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಈ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೆರಿಟ್ ಇರಬೇಕು, ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಳಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಅವರು ಪಡೆದಿರುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಎನ್‌ವಿರನ್‌ಮೆಂಟ್ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮವರು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. Efficiency and merit test—ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಮತ್ತು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಎರಡೂ ಸಹ ಇವರಿಗಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್

ಟೇಕಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವವರೂ ಸಹ ಅವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡುವವರು ಸಹ ಅವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೇ ವಹಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಇವೆರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ರೆಪ್ರಸೆಂಟೇಷನ್ ಇರಬೇಕು. Whether in the official capacity or in a private capacity. ಈ ರೀತಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ರೆಪ್ರಸೆಂಟೇಷನ್ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಕಮ್ಯುನಲ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಯಾರಾದರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದೇ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದರೆ ಅದು ಕಮ್ಯುನಲ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇನು ?

ಕ್ಯಪಾಸಿಟಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಜನಾಂಗದವರೇ ಆಗಲೀ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಕ್ಯಪಾಸಿಟಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೌಕರರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ? ಅವರ ಡ್ಯೂಟೀಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಸ್‌ಪಾನ್ಸಿಬಿಲ್ಲಿಟೀಸ್ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಗುಮಾಸ್ತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅವನು ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ? ಅವನು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸು ಮಾಡಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ರೂಲ್ಸ್ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮೆರಿಟ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಿಟನ್ ಟೆಸ್ಟ್, ವೈ. ಒ. ಓ. ಸಿ. ಕ್ವೆಶ್ಚನ್ ಕೇಳುವುದು ಇಂಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರು ತೀರಾ ಕೆಳಗಡೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೇ ಆಗಲೀ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆಯಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಫ್ರೀಡಂ ಫೈಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾರು ಯಾರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ಥರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಯಾಟಿಸ್‌ಫೈ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಎಲಿಜಬಿಲಿಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಜೈಲುವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವಾರು ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುವಾಗ ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೂ ಈ ಪೊಲಿಕಲ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸತ್ತುಹೋದರೆ ಅಥವಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಆ ಹೋರಾಟವನ್ನು

ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸತ್ತುಹೋದರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯ. ಅದಿಲ್ಲದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟಾಗಿ ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ದಿವಾಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು, ಮತ್ತು ನೆಹರೂ ಅವರು ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಜಯಂತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾರು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 10—15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ವಿವರಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ತತ್ವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಕುಡಿಯಬಾರದು ಅದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಹಾತ್ಮರ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಇವತ್ತೊತ್ತು ಬಡ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರನಿಗೆ 2 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟಕ್ಕೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಬಡ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಬಡಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—Mr. Deputy Speaker, Sir, I rise to oppose the Demand on General Administration. I have to oppose this demand because many defects are noticed in the administration of the Government. I want better administration from the Government. I am not interested in *toppling down* this Government or that Government. I want to point out the

defects in the administration and help the Government to streamline it and make it more conducive to the happiness of the people.

At the outset, I wish to draw the attention of the rulers to the high ideals of the Congress party which existed before independence. The ideal was to establish the Ram Rajya in India. Another high ideal of this Government was to establish the socialistic pattern of society. I wish to bring to the notice of the rulers that by mere utterances and slogans they cannot achieve these objectives. The Government or the rulers must strive hard for achieving those objectives. Each year, the demand on General Administration is discussed on the floor of this House and suggestions are made by the Hon. Members on both sides. Those suggestions are not taken into consideration by the Government. They are ignoring them. And taking advantage of majority in this House, if the Government goes on passing these demands, it is no use discussing these demands on the floor of this Assembly and offering suggestions.

At present, Mr. Deputy Speaker, Sir, I have no example before me to compare the administration of this Government. However, to substantiate the charges that I am going to level against the administration of the Government I must quote some appropriate example though it may not be appealing and though it may be unpleasant to the Government or the ruling party Members. Mr. Deputy Speaker, Sir, I do not want to ridicule any Minister. I do not want to lower down the prestige of any Minister. While quoting this example I think there is no better example than that I am quoting. I would like to compare the administration of this Government with the administration of the previous Government—predecessor Government—to the fullest extent. I want to compare this Government to the three monkeys on the match box, because in the picture on the match box, one monkey has kept its palm on its eyes, signifying that it is blind to the truths and facts. So also, this Government is blind to the truths and facts that are laid before it. This Government is ignoring the representations and suggestions made by the M.L.As. They are blind to these.

Another monkey in the picture has kept its palm on the mouth signifying that it does not want to speak out the truth

and so also this Government does not want to speak out the truth even if truths and facts are brought to their notice. A discriminating attitude is shown by this Government.

Then, the third monkey has kept its palm on the ear, signifying that it is deaf to all the facts and truths. This Government is deaf to the public representations and the requests of the public and to public censure.

Sir, now, coming to the administration, administration is defined in many ways by many persons. But I do not wish to go into the details of these definitions but I agree with the view that it is the sum total of all activities undertaken in pursuance of the objectives in view.

Generally and broadly speaking, the administration has three controls—legislative control, executive control and judicial control. I do not wish to speak on judicial control. I do not wish to lay stress on judicial control, because it is being discussed under a separate demand.

Under the legislative control, always, the Opposition Party tries to bring the ruling party to the right path by legislative tools such as Legislative Assembly questions, Adjournment Motions and Resolutions, etc. But the suggestions made by the Opposition Members are ignored by the Government.

Whenever injustices done to the people and the negligence shown by the executive officers are brought to the notice of the Government, they do not want to speak out ; they become dumb. They become blind to it. They do not want to see it. Government which has a majority always press aside all the Opposition. That should not be the case in a democratic set-up. They must know that they are here for ruling the masses and not for political purpose only and though the tools of legislative control are always used by the Members of the Opposition party—such as putting questions, moving resolutions and Adjournment motions, etc., Government are not paying any heed to them. Some evasive answers are being given and irresponsible answers are being given by the Ministers concerned. Even though it is a fact, they say 'Idu Sari Illua'

meaning that it is not correct. Thereby they are encouraging the executive officers and the irresponsible officers. That is why the socialistic programmes of this Government are at a standstill. They are unable to make any remarkable progress, because of the bureaucratic attitude of the Government Officers.

They are unable to achieve any remarkable progress, because of the bureaucratic attitude of the Government Officers. The various organs of the Government machinery or the administrative machinery are in conflict with one another. There is no co-ordination between any two departments of Government. Government must try their level best to bring about co-ordination amongst all these Departments. The Development Department is against the Revenue Department and they are not co-operating with one another. Police are against the excise. Like that. Judicial control is also essential. Though I have already said that I do not wish to say anything on judicial control, I only make some passing remarks because it comes under general administration. Judicial control protects the rights of citizens because at times the executive officers abuse their powers, there is lack of jurisdiction, error of law, error of fact. So implementation of justice is quite necessary and judicial control is quite essential in administration. In the process of policy making, series of decisions, and quick decisions are not being taken by this Government. For example in the Education Department, there was need at that time that primary school teachers should not be kept in their home taluks, and they must be transferred to places outside their home taluks. But times have changed and circumstances have changed and there is need to change that policy. The policy cannot hold good for all time to come. It must depend upon the circumstances. Also it must be in consonance with the provisions of the Constitution. But whatever may be the type of policy, it may be a general policy, political policy or executive policy or administrative policy or day to day policy or technical policy—whatever type of policy, it may be, it must be executed by the officers of Government. These officers are inordinately delaying and causing delays in the disposal of the cases because they are irresponsible and careless bureaucratic and they are bringing discredit to the Government.

Now proper planning is quite essential in administration. This Government must pay much attention towards proper planning in the agricultural, educational, public health, industries and PWD, etc. Budget is also one year plan. And we find that the budget allotments are not being spent regularly, economically and carefully by the executive officers. They are spending lavishly without achieving any tangible progress. Government are not assessing available resources for industrialisation. They are not assessing the raw materials, capital and man-power, etc. They are not giving priority to project works. They must have a definite policy to overcome the future difficulty. Bureaucracy is seen in all departments of the Government. It is of three types—caste bureaucracy, patronage bureaucracy and merit bureaucracy. The caste and patronage bureacracy is noticed and I believe that hereafter it will disappear. Then the relation between the employees and employers is not firm because of industrial disputes which are coming up frequently. It testifies to the fact that the relations between the employees and employers are not good.

Administration of Finance—it is said that all undertakings depend upon the finances and Government must know that revenue is paid by even the poorest man in the villages. Therefore, the public money must be spent economically, carefully and cautiously. But the PWD is spending Government money lavishly and with no care.

Now I will come to the point : the budget provision for Mysore Bhavan in New-Delhi is about 3,85,000. If the allegations against the Mysore Bhavan officer are true, he does not deserve to be there. Because, I have got a pamphlet which I am passing on to the Chief Minister through you, for any action that he might take. If the allegations are true, then it is not worth spending so much amount on this item. So, Government must take suitable action immediately at least to save Government money.

Then I come to the Mysore Vigilance Commission. The budget provision for this item in the Budget is 17,10,000. Of what use is it, I want to ask.. Corruption is rampant and it is not eradicated by the Government. Progress is not satisfactory.

I am told—it may be right or wrong that the officers of the Vigilance Department are intimidating the officers of other Departments saying that they are going to book them. This happened in the past. So, it is up to the Vigilance Commission to root out corruption.

Then I refer to the book, Report on the General Administration Department. At page 7 it is said that the procedure for the elimination of delays had been laid down and it had toned up the administration. But it is not correct. Efficiency is not toned up and delays are continuing.

At page 11, it is said that if the population of linguistic minorities in any taluk is not less than 15 per cent, then petitions have to be accepted in the minority language and replies are to be given in the same language as far as possible. But it is not given. Notices and publicity material continue to be given in language other than minority language. Government notifications continue to be published in a language which the minorities are not able to understand and minority people are not getting any advantage. Government are not keeping their words and they are falling back upon their promise given to the minorities in the border areas. Premature transfers of Government officers are effected on account of the political pressure ; this is unwarranted and unfair in a democratic set up. It will bring discredit and bad name to the Government.

A provision of Rs. 4.55 lakhs has been made for the disposal of land grant cases but there is no speedy disposal of those cases. During the absence of the Land Grant Committees, the Tahsildars have granted land to people owing lands and they have not cared for the landless people. A note must be taken of this fact.

As regards modernisation of taluka offices, my taluka is the most backward taluka and sufficient amount must be reserved for the renovation of the office building of my taluka.

With these words I conclude my speech and thank the chair.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಟಿ. ಗುಡ್ಡಕಾಯು (ಗೋಕಾಕ್) :— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಹಂಚಿಕೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವವರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವರು. ಹಣವಂತರು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಣ ಸುರಿಯುವರು. ಬಡವರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಕೂಡ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವುದು. ಜೈಲಿಗೆ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಅವನು ತನ್ನ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದು. ಈಗ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದವನು ಪದೇ ಪದೇ ಅಪರಾಧವೆಸಗಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗವಿದೆ. ಈಗ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇಂದು ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಅಪರಾಧಿಯು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಆಸೆಯಿಂದ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ. ಬಡತನದಿಂದ ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ತಪ್ಪುಮಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಕೇವಲ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡತನ ಇರುವವರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಬರೀ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವವನು ಮುಂದೆ ಮಾಡದಂತೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸತ್‌ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ಬಾಳುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಇರಬೇಕು. ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಲು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಜೈಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಂಟಕನೆಂದು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವರು, ಅವನು ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರವಾಗುವನು. ಅವನು ಇದರಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಆ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರುಗಳು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇವಲ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರುಗಳಲ್ಲದೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದು. ಈಗ ಪ್ರೊಬೇಷನರಿ ಆಫೀಸರುಗಳು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಅವರು ಖೈದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರೊಬೇಷನರಿ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ನಂಬರ್ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು ಅವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ಸ್ ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿ ಬಾಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ಆಫೀಸರುಗಳ ಮೇಲಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು, ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಟಾಟಾ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರುಗಳು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದು, ಅವರಿಗೆ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಜೈಲಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

ಇರುವುದು. ಅವರನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಬೇತಿ ಕೊಡಲು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ತರಬೇತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೈಲಿನಿಂದ ಓಡಿ ಹೋದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರುವ ಮತ್ತು ಹೋಗದಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಡೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದು. ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರುಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೆಡಲು ಕೊಡುವರು. ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮೆಡಲ್ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರೆ ಅವರೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅದರಂತೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ವಾರ್ಡರ್ಸ್, ನೋಡಿದರೆ, ಕ್ಲಾಸ್ 4 ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಡ್ಯೂಟಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಊಟ ಇಲ್ಲದೆ ಅವನು ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರ ಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಟೈಂ ಫ್ರೀ ಊಟ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ವಿನಂತಿ ಇದೆ. ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೈದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರಬೇಕು, ಅವರ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕೈದಿ ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಅವನು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಫ್ಟರ್ ಕೇರ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ವದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಕೈದಿಗಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜೈಲಿಗೆ ಬರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ, ಜೈಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವರಿಂದ ಜಮಖಾನ ನೇಯಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಉಪಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಜಮಖಾನವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಕೂಲಿ ಬರುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಏನು ಕಲಿಸಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೈಲಿನಿಂದ ಅವನು ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂಥ ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೀವನಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂಥ ಕೆಲಸ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬಂದಿವೆ, ಅವನು ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್ ಮತ್ತು ಟೇಲರಿಂಗ್ ವಿನಹ ಏನನ್ನೂ ಕಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮೆಷಿನ್ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿನಲ್ಲೋ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲೋ ಕೆಲಸ ಹಿಡಿದು ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೈಲು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ವಿನಂತಿ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ, ಆಫ್ಟರ್ ಕೇಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಏನು ಇವೆ ಅವು ಚೀಫ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಇವರ ಕಡೆ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೈದಿಯಾದವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರದ ರಿಕಾರ್ಡು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿದೆ. I feel it is not proper, that should be in the Jail Department. ಅವನು ಜೈಲಿ ನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತುಚ್ಛ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊಬೇಷನರ್

ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಅಟ್ಯಾಚ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜೈಲು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಅಟ್ಯಾಚ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು. ಗಂಡಸರು ಕೈದಿಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ. ಅವರ ಕೆಟ್ಟ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂಥ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು, ಅವರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಯಾವ ಕಸುಬನ್ನು ಕಲಿಸಿದರೂ ಅದು ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಹೋದಕೂಡಲೆ ಯಾವು ದಾದರೂ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಟಾಯ್ಸ್ ಕಸುಬನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಬಾರದು ? ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರ ಜೈಲಿನೊಂದಿಗೆಯೇ ಹೆಂಗಸರ ಜೈಲನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡು, ವೆಲ್ಲೂರು, ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಹೆಂಗಸರ ಜೈಲುಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇವೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಲೀ. ಅಥವಾ ಕಸುಬನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಾಗಲೀ ಹೇಳಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುವಾಗ. ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ಗೆ 50 ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸೆಮಿ ಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ಗೆ 37 ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನ್ ಸ್ಕಿಲ್ಡ್‌ಗೆ 25ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಇವರ ವೇಜಸ್‌ಅನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಮಿನಿಮಂ ವೇಜಸ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ? ಗಂಜಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಾರ್ಡರ್ಸ್‌ಗೆ ಫ್ರೀ ಲಂಚ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಕ್ ನೀಡ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋರ ಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಓಪನ್ ಏರ್ ಜೈಲನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಕ್ಸಸ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ತರಹ ಜೈಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕ್ರೈಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎ ಕ್ಲಾಸ್. ಬಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಸಿ. ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಇದ್ದರೂ ಒಂದೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ಮನವಿ. ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಿಸ್ಟಂ ಬಹಳ ರಿಜಿಡ್ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡಿ. ಒಂದು ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ: ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜನ್ನು ಚೇರ್ಮನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಲಾಂಗ್‌ಟರ್ಮ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಕೋರಿಕೆಯ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಸನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು 1962-63 ರಲ್ಲಿ. ಆಗ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾನೂನು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು. 1956ರಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ರೀ-ಆರ್ಗ ನೈಸೇಷನ್ ಆದರೂ ಸಹ. 17 ವರ್ಷವಾದರೂ ಸಹ. ಯೂನಿಫಾರಂ ಜೈಲ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಇದೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು

ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಈ ತರಹ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಪೆನ್ಸೀಸ್ ಆಗಬಾರದು. ಯೂನಿಫಾರಂ ರೂಲ್ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು 1963ರಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆದ ಆಕ್ಟ್ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಂಡರ್ ಟ್ರಯಲ್ ಪ್ರಿಜನರ್ಸ್, ಶಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಪ್ರಿಜನರ್ಸ್ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಇದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ, ಎರಡು ವರ್ಷ ಅಂಡರ್ ಟ್ರೈಯಲ್ ಪ್ರಿಜನರ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ we must take some work from them. ಕೂತು ಇರುವವರಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ) :—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಜಾತಿ ಕೋಮು ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಕ್ಷನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆ ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವವರ ಗತಿ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ? ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಅನನುಭವಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಿ ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :— ಮೋಟಾರು ನಡೆಸುವ ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಆಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಒಳಗೆ ಕೂತಿರುವವರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಮೋಟಾರು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಇರಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ :— ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಹೇಳಿದರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಜೈಲನ್ನು ಶಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಜೈಲನ್ನು ಶಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ 300 ರೂ, 400 ರೂ ನಂತೆ ಚದರ ಗಜಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಅಂಥ ಸ್ಥಳ ಇದ್ದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಗಳಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಗಳಿಸದೇ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ಘೋಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಓಟು ಪಡೆದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಜನ ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಂಬಿ, ನಿಮಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದಾವರೂ ಏನು ಎಂದರೆ ಲಾಟರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ–ಯಾರನ್ನೋ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಲಕ್ಷಾಧೀಶನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ರೇಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೇ 13 ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಜೂನ್ 31 ರವರೆಗೆ ರೇಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ 30 ರೇಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ರೇಸ್‌ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ

ಜನರು ಅಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿವಾರ ಭಾನುವಾರ ರೇಸ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಶನಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗದೆ ರೇಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬರುವ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ರೇಸ್ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಬೇಕು ಸಂಬಳ ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಇಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೇಸ್ ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ 50 ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ರೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಳೆಯು ತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು 30 ಮೀಟಿಂಗ್ ಸಾಲದು, ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದ ರಿಂದ ವರ್ಷ ಇಡೀ ರೇಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಟರ್ಫ್‌ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಲೆಟರ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಟರ್ಫ್‌ಕ್ಲಬ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇತ್ತು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೇಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೇರ್ಮನ್‌ರವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜನ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಜೂಜಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಯಾದ ನೀತಿಯೋ ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ನೀತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾಗದ ಹೋಗಿರ ಬಹುದು. ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 30 ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಜನಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—10 ತಿಂಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರೇಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ :—ಅದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು 10 ತಿಂಗಳು ರೇಸ್ ಆದರೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಏನು ? ನಾನು ಎಷ್ಟು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ? ಇದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸುರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾಳೆಯೇ ಕಾಗದ ಬರೆಯ ಬೇಕು. ಮತ್ತು ವಿಂಟರ್ ರೇಸ್ ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕುದುರೆ ರೇಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ 50 ವರ್ಷದ ಅನುಭವವಿದೆ. ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ರೇಸ್ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಫಿಲಂ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದರ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ಅನುಭವ ಏನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ದಿವಸ ತಾವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಮಿನಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ 45 ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು ಏನೇನು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಅದು ಬಹಳ ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಟೆಡ್ ಬಿಸಿನೆಸ್. ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರೂ ಅನುಭವ ಇರುವವರು ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಬರುವ ತರಹ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ 5.1 ಲಕ್ಷ ಷೇರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 15 ಲಕ್ಷ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಹಣ ಅಪವ್ಯಯ ಆಗದ ಹಾಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಭವ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿಟಿಯೊಳಗೆ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ರೂಮ್

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಇತ್ತು. ಬರುವವರು ಯಾರು ಹೋಗುವವರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನನುಭವಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ದಯಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಸ್ಟಾಫ್ ವಿಷಯ, ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸಾರಿ ಮನೆಗಳ ಪಕ್ಕದೊಳಗೆ ಅರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಟಾಡಿ ಷಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಇದೆ. ಅದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೌಕದ ರಸ್ತೆಯ ಒಳಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ಸಾರಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಯಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ಜನಗಳು ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಹೇಗೆ ? ಅದು ಸರಿಯೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸಿಟಿಯೊಳಗೆ ಇರುವ ಶಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ, ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಇದ್ದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಗಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಗಲೆಗೆ ಅಂತರ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಡಜನರು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ತೆರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಟಾಡಿ ಹೇಗಿದೆ ಅಪ್ಪ ಎಂದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ನೀರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಟಾಡಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ನೆಟ್ಟಗಲ್ಲಪ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಟಾಡಿ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು, ಅರಾಕ್ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧನೆ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜನಗಳ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಲಂಚಕೋರರು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಟಾಡಿ ಮತ್ತು ಅರಾಕ್ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ನಿಶಾ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾರಾಯಿ ತಯಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಿಸ್ಟರ್ ರಾವ್‌ರವರು ಪೊಲೀಸ್ ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಆದರೆ ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಯಾರಿದ್ದರೂ, ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ ಒಬ್ಬರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಗಳ ಸುತ್ತ ಕೆಟ್ಟ ಜನಗಳು ಇರಬೇಕಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಒಬ್ಬರು ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಜೈಲ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ವದಂತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಅಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಯವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜನಗಳು ಅವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆಚೆಗೆ ತಳ್ಳಿದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಗೋಸ್ಕರ ಇರುವವರು. ಈಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದೊಳಗೆ ಏನು ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಫಿರ್ಯಾದಿ ಕೊಡಲು ಹೋದರೆ ಲಾಕಪ್‌ನೊಳಗೆ ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಲಿ ಹೋಟಲ್ ಇದೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ

ಇದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲಾಡ್ಜ್ ನರಸಿಂಹರಾಜ ರೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಜಿ.ಪಿ. ಹೋಟೆಲ್ ತುಳಿಸಿ ತೋಟದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಜಿ.ಪಿ. ಹೋಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕತೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಗೊಬ್ಬ ಈಗೊಬ್ಬ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿಯು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ದೊಡ್ಡ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜನ ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮ್ಮ ನಿರುತ್ತೀರಿ, ಸಣ್ಣ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ : – ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯು ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದು. ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀವು ಹೋಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ದುಃಖ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಇರುವ ಕಡೆ ಬೇಡ. ಜಿ. ಪಿ. ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಹಾಕಿದರೂ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಗರುಡಾಚಾರ್ ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಆಗಿದ್ದಾಗ 3 ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನೇ ಬಂದ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ 10 ಗಂಟೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರೋಕರ್ಸ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ಪ್ರತಿದಿವಸ ಎರಡು ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅವ್ಯವಹಾರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ 4 ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮುಚ್ಚಿಸಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಕಪಾಲಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದೊಳಗೆ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಬ್ಬನ್ ಪೇಟೆ ಗಲ್ಲಿಯೊಳಗೆ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅಲಸೂರು ಗೇಟ್ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, 3 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಮಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ನನ್ನ 50 ವರ್ಷದಿಂದ ಜೂಜುಗಾರನಾದರೂ ಅದು ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದೊಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ಆಣೆಯಿಂದ ಬೆಟ್ಟಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಶುರು ಆಗುತ್ತದೆ, ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಇರುವಾಗ ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು. ನನಗೆ 5 ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಬ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ, ಬಂದಿಖಾನೆ. ಪೊಲೀಸ್, ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಾಗಿ ಈ ಅಬ್ಕಾರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ 1967 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಿ ನಾವು ಬಂದಾಗ ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಏನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತೋ ಅದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೂ ಕೂಡಕಾರಣಕರ್ತರಾದೆವು. ಈಗ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ನೋಡಿದರೆ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು

ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈಗ ದಿನವಹಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಆ ಬಟವಾಡೆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸೇಂದಿ ಮತ್ತು ಸರಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನು ಅನಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಂಗಡಿವಾರು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಸಮಾಜವಾದ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ಅಂಗಡಿವಾರು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸೇಂದಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ವಿಷಯ. ಅನೇಕ ಜನ ಇದನ್ನು ಊರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಡಿ ದೂರ ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಜ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದೂರ ತೆಗೆದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ದಯದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಡಿದು, ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಇದನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವವಾಗಿರುವ ಜನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಊರ ಆಚೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕುಡಿದು, ಅಲ್ಲಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಲಗಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇದನ್ನು ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವಸ್ಥರಾದಂತ ಜನ ಹೋಗುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಸೇಂದಿ ಮಾರಾಟದ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಹಾಕಿದ ಸೇಂದಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯಕೂಡದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಹಾಕಿದ ಸೇಂದಿಯನ್ನು ಬಾಟಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇಂದಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾನೂನು ಹಾಕದೇ ಹೋದರೆ ಬಹುಶಃ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡವರು ಇದು ಕಡಿಮೆ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತು ಯಾವುದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರಪ್ಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಒಂದು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ಸಾರಿ 4–5–6 ವರ್ಷವಾದರೂ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಏತಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ? ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನಾವು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು 10 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಡಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳು ಏನು ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಟೇಬಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಡ್ರಾಯರನ್ನು ಎಳೆದು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಫೈಲುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ ಅದನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಆಫೀಸಿನ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮ ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಮೊದಲು 3 ಜನ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ನ್ನು ಈ ಆಫೀಸರು ಹೋಗುವ ಮುಂದಿನ ದಿನವೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಟ್ಸ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಆಫೀಸರು ಬಂದು ಕುರ್ಚಿಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ತಾಸೀಲ್ದಾರರು ಕೂಡ ಬಂದು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ನೋಟ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದು ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಗಾಯಿತು, ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏನು ನೋಟ್ಸ್ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ 2–3 ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಏನೂ ತೋರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಕೂಡ ಆ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅವನ ಟೇಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಡ್ರಾಯರ್ ಎಳೆದು ಎಷ್ಟು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲವೂ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮುಂಚಿನ ದಿನವೇ ತಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ನ್ನು ಈ ನೋಟ್ಸ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಆದೀತು ಎಂದು ಹೆಡ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬರುವ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಟಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಊಟ ಉಪಚಾರ, ಕಾಫಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿ ಈವೊತ್ತೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು

ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ 2 ದಿವಸವಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಟೇಬಲ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅವರ ಡ್ರಾಯರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕೆರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಮೀನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಯಿತು. ನಾನೇ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅದರ ನಂಬರ್ ತಾರೀಕು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಂಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಆ ಫೈಲು ನಮಗೆ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಫೈಲೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಮನೋಭಾವ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಏನಾದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕ್ಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಫೈಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥ ವಿಷಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಯಾರೋ ಗುಮಾಸ್ತರು ಹೋಗಿ ನೋಟ್ಸ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಯಾವುದೋ ಅಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಆಫೀಸುಗಳ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬರೀ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಾಗ ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಆಫೀಸುಗಳ ತನಿಖೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಗುಮಾಸ್ತ ಇವರುಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಟೇಬಲ್ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಕಾಫಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಬಂದಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಐದಾರು ಕುರ್ಚಿಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಐದೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಆಫೀಸು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಗಂಟೆಯಿಂದಲೇ ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕ್ಯೂ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ನೋಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗದವರ ಕಾರ್ಯ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. 1949ನೇ ಇಸವಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ವೈಸ್‌ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಎಂಟೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ಆತ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಾರಿ ಬರೆದ

ಮೇಲೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರು ಮಾಡಿರುವ ರಿಕಾರ್ಡ್ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗದವರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೋದರೂ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಕೆರೆ ದಂಡೆ ಒಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳು ತಪ್ಪುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗುವಂಥ ನೇಮಕಗಳ ವಿಚಾರ. ಒಂದು ಕಡೆ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಮಾಜ ವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರು ಕಾನ್‌ವೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮೆರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನಡೆಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಕ್ಕಳೇ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರಬೇಕಾದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾದೀತು ? ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇರುವವರು ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಒಬ್ಬ ಜವಾನನಿಗೆ 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ, ನನ್ನಂಥವರು ಬೇಕಾದರೆ 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇರುವುದರ ದೂರುಪಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನರಲ್ ಪೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಇದ್ದವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೆರಿಟ್ ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಕ್ರಮೇಣ ಬಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜೀಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದೂಕು ಇದೆಯೇ, ಬತ್ತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕೇಳಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೂ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥದ್ದೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನೀವು ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್

ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹವಾಸವೇ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಹೊನ್ನೂರು ಮತ್ತು ಜಯಪುರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ ವಗೈರೆ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಔಟ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಇವೆರಡರ ಅಂತರ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಮಾತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾಳೆಹೊನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಕ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಜಯಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಔಟ್‌ಪೋಸ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬಾಳೆಹೊನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಔಟ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಕ್ಕ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶೃಂಗೇರಿಯನ್ನು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರೇಳು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಹೋಂ ಕಟ್ಟಲು ಸೈಟನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ 12ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಳ ಜನ ಬರುವುದರಿಂದ ಆ ಜನರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಹೋಂ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗಂಗಾಮೂಲ ತುಂಗಭದ್ರಾ, ನೇತ್ರಾ ನದಿ ಹುಟ್ಟುವ ಜಾಗ, ಅದನ್ನೂ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಟ್‌ರವರು ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಹೋಂ ಆಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ದಿನವಹಿ ಅನೇಕ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರುಗಳಿಗೆ ಅವರು ವಾಸಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM (K.G.F.).—Mr. Deputy Speaker, Sir, the General Administration Department is considered to be one of the most important departments and a key department in the Secretariat of Mysore. It is considered as a sort of Brahma, who writes the fate of all. The General Administration Department is like that. The department plays a very important role in deciding the fate and future of about a lakh of employees pertaining to our Government. In this department there is a big racket going on.

Sir, I have very great reespect for our Hon. Chief Minister. He is there for the last one year. As my every beloved friend. Mr. H. D. Deve Gowda put it, sin has been brewing and developing in its shape and it is time for it to burst. It has been there from 1947 onwards and it was more so after 1956. And, it has grown up in its size. Now, I want our Chief Minister should take action—to cut it to size or if it is not possible to cut it to size, to remove it or eradicate it. It requires a lot of surgical operation ; the sin is so big that no medicne can cure it ; you have to opperate the roots and branches of the General Adminisstration. Sir, it is a department full of all mal-administrations and malpractices. They are not following any rules or regulations. They are not following any recruitment rules, or anything. I can tell you, Sir, unless you take strong action, if not by dismissing at least by forfeiture of pension or confiscation of property, or suspension of certain officers, it is impossible to reform this department.

I would like to bring to the notice of the Chief Minister who is in charge of the General Administration that during the period of the Governor's rule, there were about 7941 appointments—non-gazetted appointments—. Governor's Rule means misrule in the State ; that is how I would call it. During the tenure of the Governor's Rule, 7941 appointments were made and those appointments were done by the Secretaries. They were calling themselves as Ministers, in those days. They had a lot of power—power to misrule, to mis-quote the rules and to misquote the Constitution. Out of 7941 appointments, 5,000 appointments have gone to one single community. Whoever, it might be, dismiss him immediately and send him from the Secretariat. Do you think this is administration ? What sort of Secretaries we are having today ? Have they guided or advised the Government properly ? If 5,000 appointments were to go to one community, how communal those officers should be ? Can you get any reformation or any reform from him, so long as he remains in the Secretariat ?

Apart from these non-gazetted posts—Class III and Class IV posts—, coming to the gazetted cadre, in the General Administration, they have appointed about 1050 gazetted officers. Out of them, I am sorry to say that this misrule in the General

Administration has made a single community to secure 600 posts. 600 Gazetted posts have gone to one single community. That is what happened under the Governor's Rule. Do you call this as general administration ?

Sir, there are 27 Secretaries in this fine building with nice windows, nicely white-washed or colour washed walls, fine tables and nice chairs. Some officers are getting rose pots in the morning from the Horticultural Department and they are sent back to Marigowda in the evening. However, I have not seen any flower pots in Chief Minister's chambers. They are leading a life of luxury. Some officer was saying that he has no caste. You cut his heart and see whether he has caste or not. His heart should speak. When this test was applied to Hanuman and they wanted to find out what was in his heart, Hanuman tore open his chest and his heart was beating 'Rama', 'Rama'. You ask these officers to face a similar test. I am not simply talking vaguely. I am going to name him also and take the consequences. See whether the officer practises communalism or not. Therefore, out of these 1050 Gazetted posts, 600 have gone to one single community. That was of course under the Governor's misrule.

Sir, the entire fate of all the officers in the State lies in a single man. He is the man who is controlling everything. He is the Chairman of Recruitment Committees So many Recruitments Committees are there ; he is the Chairman of all of them and he is the *de facto* Chief Secretary of Mysore. He was all important during Mr. Dharma Vira's rule. This is coming from the horse's mouth. Without his signature and without his initials, Governor would not sign or initial any paper and he controlled the entire Government. All those who wanted transfers and promotions were in his mercy. They must depend upon him. And Sir, if he wanted to spoil any officer, he would write to the immediate higher officer to write an adverse confidential report—what you call 'C.R.' What is this Confidential Report ?

So many persons who were taking very stringent action against people fighting for independence of the country, they have become big officers. They were opposed to Independence.

They have curtailed the promotions of others : they want promotions. If you call for a report from the entire State about the officials who have been punished with stoppage of promotions, who have been harassed, who have not got their increments—if you call for a report, I tell you, you must only appoint a Commission to place them before it. And now, I was told—the Chief Minister is there to reply—there are going to be some changes. The present Food Director—it may be a fact or not, I am putting before the House what I came to know, I understand, he is going to become Divisional Commissioner, Mysore Division. The Education Commissioner is going to become Home Secretary of Mysore. The present Home Secretary is going to Delhi. I do not know how far it is true. I understand the Chief Secretary is going to retire within nine months time. Let him remain for 10 years. I have nothing against him. For arguments sake, Mr. Fernadez, the Home Secretary, he was for sometime Chief Secretary of GOA administration. You have made him Commissioner for Home. What type of Commissioner! If you want to give them more money, you give them, But please take away this designation of Commissioner. These officers they have access to you. They are the persons who come to know about things and who write policy matters and execute it. You have got a Commissioner for Police, Commissioner for Industries, Commissioner for Revenue. By all means, you give them more money, but take off these Commissioner for Industries, Commissioner for Revenue. By all means, you give them more money, but take off these Commissioners. There are well-qualified persons in the Department. Your Secretaries are only IAS. I know there is an IAS officer who is only 23 or 24 years old. What experience can you expect from him ? At any rate, I know this Mr. Fernandez, Home Secretary—I know he has no back-ground knowledge of the work of the Planning Department in our State. He has not worked in planning. Why do you send him to Delhi ? Is it because of my friend Mr. G. V. K. Rao, a great, great gentleman among all the Secretaries! Should you allow him to become Chief Secretary ? That is my question. Sir, in this country, so many dictators have gone. The dictators who ruled over RUSSIA for 30 years, Mr. Stalin is not only gone and

buried, but his dead body was removed and thrown in the streets, and his photos were removed from important places like courts and offices. Next comes Mr. Sukerno, a very big dictator. He has been removed and his whereabouts are not known. He is dead and gone. But here in this Secretariat, right under your leadership,—you must continue as Chief Minister. I want Mr. Devaraj Urs to continue for his full term, Mr. Deve Gowda !

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Even if I demand, he is not going to resign.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—All the more I welcome it. At any rate, when you are the Chief Minister, this should not happen. It can be possible if the SANYASI was the Chief Minister. When the Sanyasi was the Chief Minister, he could permit such a person to continue. He shall not be continued. I was told Mr. Dhar of the Government of India is very much after him. Please send him. I will arrange for a big procession in his honour, and send him off. Let him go. He has ruined enough. Let him not ruin others. There is no need for Mr. Fernandez, the Home Secretary to go to Delhi. But this person, Mr. G.V.K. Rao who has called himself as Development Commissioner, being *de facto* Chief Secretary, touring the entire State as Chairman of several committees, recruited his own men—he is the first man to go and give all his experience in Delhi. Otherwise, please save us from the clutches of this man and save the Government and save the general administration from his hands. I tell you one Puttaswamiah—he manipulated the papers in order to secure him a place. You know there is a court decision, let us at least have respect for court orders, respect for the decision of the Supreme Court and High Court. Otherwise, you will have to burn the Constitution. If you have got faith in the Constitution, if you have faith in the judiciary, you must implement the decision of the High Court and Supreme Court. There was a decision of the Supreme Court and High Court regarding the Director of the School of Mines. He was a III class officer getting Rs. 180. you made him class I officer as Director of the School of Mines, carrying a salary of Rs. 1,100 to Rs. 1,800. You have posted him somewhere else. I am not after him. He is the son-in-law of a very big man. But I still insist, kindly

implement the decision of the High Court and the Supreme Court. But now, what happens is, there is another instance. This Puttaswamiah who never knows about commercial tax and who was a class III officer in the Statistical section, has been promoted over-night as class I officer. Papers were manipulated. I know this is a serious allegation and I stand by it. And this is the work of the Development Commissioner.

Another thing as you know is, some delegation went from Mysore to the World Bank to get some loan. Instead of sending the Registrar of Co-operative Societies, he has manipulated and manoeuvred to send the Joint Registrar. Where was the need ? Without the permission or sanction of the Government, can you allow this to go on ? Sir, unless you take action immediately now and straighten the administration—I know sir, you have got consideration towards the poor and you hold progressive views. Kindly do not allow this to happen any longer. Such people must be weeded out. Officers should work as servants of the Government and not bosses of the Government. They are called Government servants—not bosses.

There was an officer who would sign any paper placed before him. Some Ministers also do it. No doubt it takes some time to understand the working of the department. Understanding is a difficult problem. Some officers have signed even their resignation letters. I do not know how many Ministers are in that position. The Government may look upon Sri G. V. K. Rao as a very big man in size and weight. Whatever he has said has been implemented. That must be stopped forthwith. That is my humble request to the Chief Minister on behalf of the three crores of the people of Mysore State. The General Administration Department must be streamlined and toned up. Some officers must be sent home for their sins of commission and omission. Let the Government send them away from our State and get new persons. What happened to Sri K. C. Reddy who was the first Chief Minister after getting independence ? He has gone and the Government is going on in a more progressive way. Next came our turban Chief Minister. He ruled this State for some years and went away, and the Government is going on in a more progressive way. Then came the old bald-headed sanyasi-like person and he also went away and

should not cast aspersions on the Chair. I only wish, he is a gentleman I know, he behaves and speaks as a gentleman.

ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್ :—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ ......

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Let me speak otherwise you can take whatever action you want to. In this House we are all members and we must be treated as members only and not as school boys. Secondly, we also command certain respect in this House and anything which goes against our self-respect, we are not here to tolerate. We are with the Speaker and her decision ; but if the Speaker were to carry instances that occurred on the previous day and bring them here, it is difficult and we become helpless. Today I have seen the Speaker coming out with my name showing the time I have taken.

MADAM SPEAKER.—It is not about the Hon. Member only. The whole list is here. It shows the time taken by all members who have spoken.

Sri C. M. ARUMUGHAM : I am sorry ; I am not going to tolerate this sort of treatment. She stated that I made a walk out. As a protest against the treatment that the Speaker has given me and she has all bias aganist me by bringing this note, I am not going to sit here.

MADAM SPEAKER : This cannot be tolerated. Proper action should be taken. This cannot be tolerated. He cannot walk out against the ruling of the Chair. He cannot question and walk out like this.

Sri C. M. ARUMUGHAM : I am not going to sit. I walk out as a protest against the Chair for the treatment given.

(At this stage several Hon. Members stood up)

MADAM SPEAKER : Proper action should be taken.

Sri C. M. ARUMUGHAM : I cannot take part or participate in the debate. The Speaker is against me. I submit she is against me.

Sri D. DEVARAJ URS : There is no use of running tempers like this.

Sri C. M. ARUMUGHAM : I am not prepared to sit. You can take whatever action you like. I am an Hon. Member and I must be treated as a member and not otherwise. I am a member who can stand up here against the entire Government and the Prime Minister. I must be treated as an Hon. Member of the House.

(Addresses to Sri K. H. Patil) Mr. Patil, I am an Hon. Member.

Sri K. H. PATIL : Yes, I know you are an Hon. Member.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 216 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ? Some Member might be next to Mark Antony ; he might be a great orator ; but does he mean to say that I should give special consideration to him ? Does he mean to say that I should not regulate the business of the House ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು......

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಬಾಕಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಈ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ 10—12 ಜನರಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು......

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು 24 ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ 42 ಗಂಟೆಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ : ಈಗ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ 216 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವಿದೆ; ಹಕ್ಕಿದೆ, ಅಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜಿದೆ. ತಾವು ಕಳೆದ 2 ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಸಭೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗೌರವಯುತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಗಂರವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಬಾಕೀ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ; ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ದಿವಸ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ 216 ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೂ ಅಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವರಲ್ಲ—ಅನೇಕ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಗಂರವರು ಸೇರಿರತಕ್ಕದ್ದು ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಪಕ್ಷ. ಅದಕ್ಕೂ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯ ರೆಕಾಗ್ನಿಷನ್ ಇದೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವರೂ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರಂತೆ ತಾವೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಳು ಹೆಚ್ಚು—ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷದವರೂ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶ್ರೀಗಳಾದ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ, ಶ್ರೀನಾಗಣ್ಣನವರು

ಅವರೊಂದು ಪಕ್ಷ, ಶ್ರೀ ಸೈನಕ್ ಅವರದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ; ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಅವರದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ, ಶ್ರೀ ಬೈರೇಗೌಡರು ಅವರದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ, ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ—ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಕೊಡದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಸಾರ್ತಿ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಎಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರು ಹಾಕತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ 216 ಜನ ತಲೆಬಾಗಲೇ ಬೇಕು. ತಾವು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ......

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ತಾವೇ ಹೇಳಿ ?

Sri D. DEVARAJ URS : I would appreciate if the Hon. Leader of opposition were to say that all of us should respect the Chair. But to say that more and more time should be given is not fair. The Opposition Leader and others also should know how to divide or allocate the time. The responsibility should be taken by the Opposition Leader. I am sorry if the Opposition Leader does not take this responsibility and give more time to an Hon. Member like Mr. Arumugham. On the other hand the grouse should have been on this side that sufficient time has not been given because we are more in number.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪಕ್ಷ ಅವರ ಪಾರ್ಟಿ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೇಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ?

Sri D. DEVARAJ URS : You cannot interfere. I am not yielding. Please sit down. What is this ? He thinks he is a big party here.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ನಮಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ ......

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಅವರು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀವು ಎದ್ದು ಮಾತಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ;—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರೆಂದು.

MADAM SPEAKER : Don't take down.*

Sri D. DEVARAJ URS : Now, I would again request the Hon. Leader of Opposition through the Chair that the Hon. Leader of the Opposition should take greater responsibility in apportioning

---

* Matter not recorded as ordered by the Chair.

the time allotted to the opposition depending on the respective Members capacity in highlighting the criticisms which they are capable of. The opposition parties have been receiving greater attention in the matter of distribution and allotment of time. All this confusion would not have arisen if the Hon. Leader of the Opposition had taken greater responsibilities for proper allocation of time among several Hon. Members.

I know, normally our thinking has been all along that time should be apportioned depending on the number of speakers--supposing the time allotted is one hour and if there are 6 speakers, ten minutes for each speaker, and if there are 12 speakers, five minutes for each and so on. Within the allotted time, I would suggest to the Hon. the Leader of the Opposition to select members for speaking on a particular subject, in consultation with the Opposition members. That would be more useful instead of everybody trying to speak on every subject. In our party, we are not asking all the 165 members to get a chance to speak. The Hon. Speaker is right in pointing out that on every subject almost every opposition member is trying to speak. Therefore, hereafter, instead of trying to lay blame at the door of the Speaker, and also instead of every time the Hon. the Leader of the Opposition asking for more and more time, he should try to properly apportion the time between the members of the Opposition. With the given time, I would request him to make proper allocation. I know the Hon. Member Sri Arumugham can contribute better to the Debate—I do not hesitate to say that—and the Hon. the Leader of the Opposition should know that he should get more time.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ :—ನಮಂನಮಂಗೇ ತಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. Even that has been admitted. It is only after half-an-hour I asked the Hon. Member to conclude.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—We had never said that we are not going to carry on with the Chair. The Hon. the Leader of the House knows how difficult it is for the Leader of the Opposition to apportion the time.

Sri D. DEVARAJ URS.—I have certain responsibilities as Leader of the House and I have to discharge those responsibilities. I cannot say that simply because members of my Party will pounce upon me I cannot apportion the time. At this rate, all of us should agree to sit for any number of days and months till we got exhausted. Is that the idea of the Leader of the Opposition ? Surely not. With the time available, we must know how to use it economically. The Hon. the Leader of the Opposition cannot escape his responsibility by saying that it is difficult for him to apportion the time, and he must accept the responsibility—he has certain responsibilities in the House. I would therefore appeal to him, through you Madam Speaker, that he should not allow things to drift and allow altercations between the Speaker and the members. I would appeal to the Hon. Members to let us end this, and let us not raise this issue any more because enough of tempers have been raised and words have been expressed. I feel rather sad for what has happened. I once again appeal to the opposition members to stop at this.

MADAM SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet again tomorrow at 1-00 p.m.

The House adjourned at Fifty-five Minutes past Five of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday the 2nd May 1973.